

MAGICZNA PIGUŁKA

Jolanta Szyszło

Białystok 2013

MAGICZNA PIGUŁKA

20 %

**mniejsze szanse na
wystąpienie raka
piersi**

30 %

**mniejsze szanse na
wystąpienie chorób
serca**

50 %

**mniejsze szanse na
wystąpienie
cukrzycy**

EWOLUCJA CHODZENIA

EWOLUCJA CHODZENIA

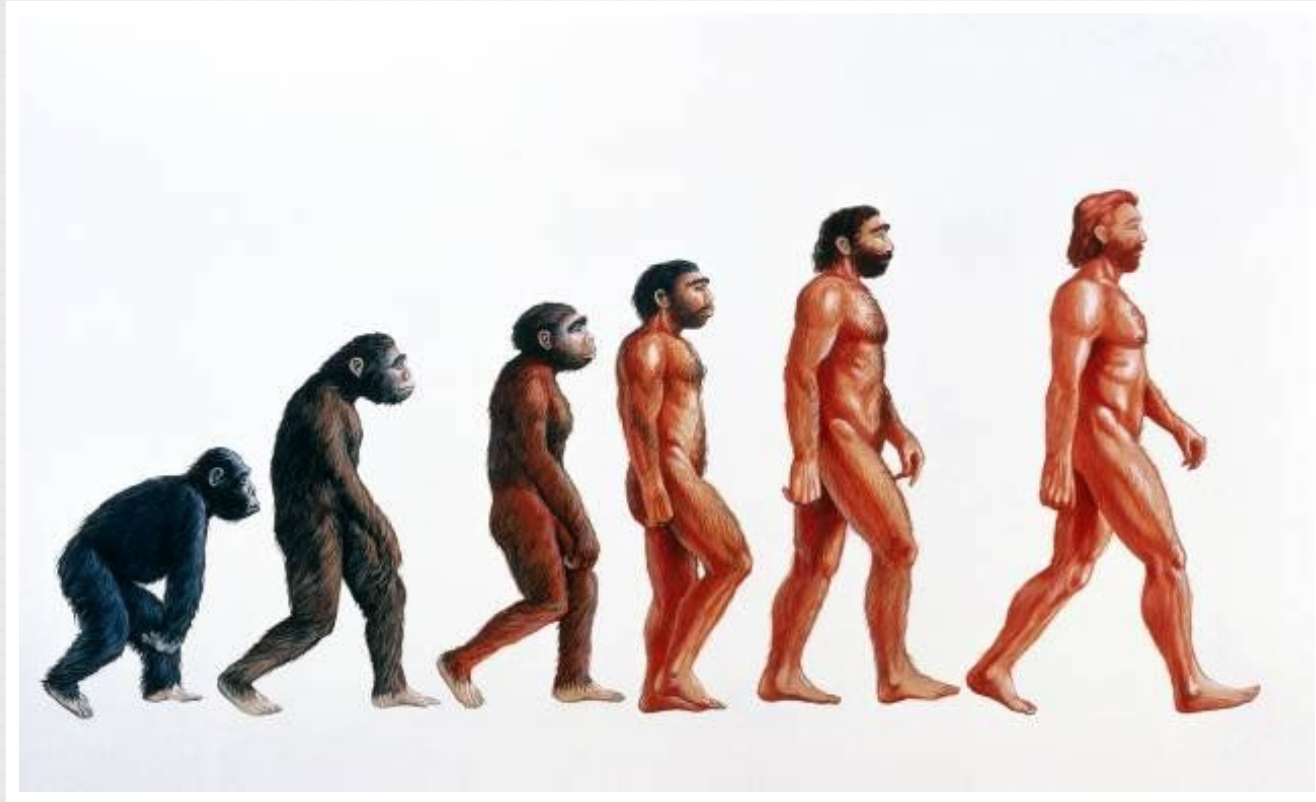
Dwunożność przy zachowaniu pionowej postawy ciała jest charakterystyczna jedynie dla człowieka.

EWOLUCJA CHODZENIA

Jak do tego doszło? - hipotezy

1. Przejście z nadrzewnego do naziemnego trybu życia
2. Przejście z terenów zalesionych na trawiaste
3. Efekt częstego przebywania w płytkich wodach przybrzeżnych

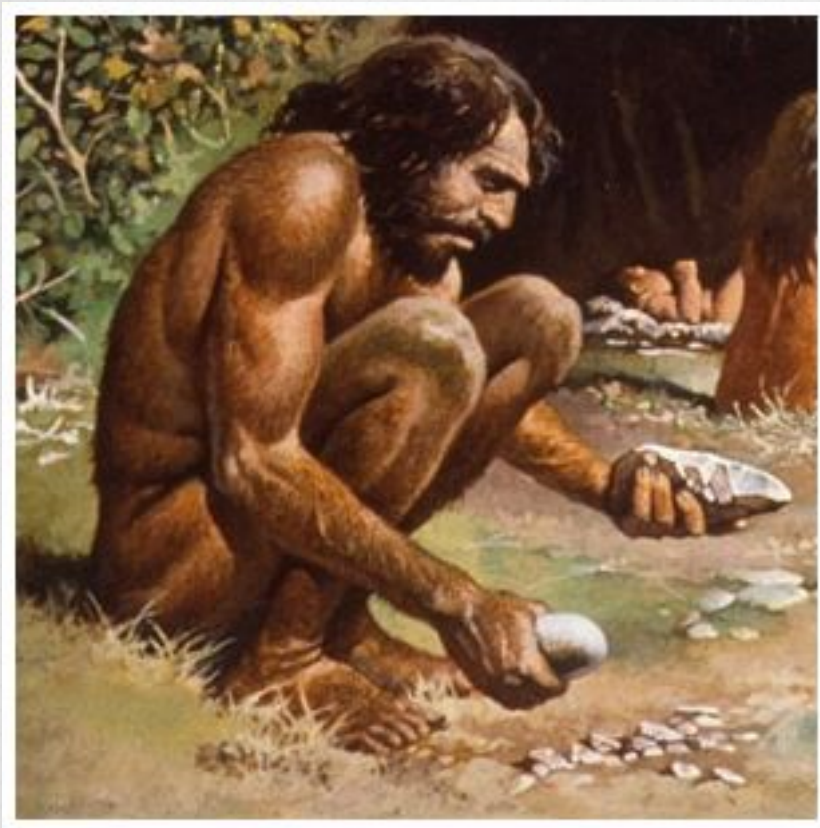
EWOLUCJA CHODZENIA

Rozwinięcie dwunożności u człowieka, a co za tym idzie uwolnienie rąk, doprowadziło do rozkwitu rodzaju ludzkiego.

EWOLUCJA CHODZENIA

CHODZENIE W STAROŻYTNOŚCI

STAROŻYTNOŚĆ

Arystoteles założył szkołę, w której nauka i dyskusje odbywały się w trakcie spacerów.

STAROŻYTNOŚĆ

Z greki *peripatetikos* oznacza przechadzający się.

Arystoteles ogólnie zalecał spacer, a więc perypatetyckie uprawianie filozofii miało być aktywnym i badawczym trybem życia.

*„Chodzenie jest dla człowieka
najlepszym lekarstwem”*

HIPOKRATES

ROZWÓJ FUNKCJI CHODZENIA

ROZWOJ FUNKCJI CHODZENIA

NOWORODEK

chód
automatyczny

1 MIESIĄC ŻYCIA

odruchowe
reakcje
podporowe

2 MIESIĄC ŻYCIA

zanik chodu
automaty-
cznego i
odruchów
podporowych

3 MIESIĄC ŻYCIA

zgina nogi
przy oparciu
stóp o podłoże

ROZWOJ FUNKCJI CHODZENIA

4 MIESIĄC ŻYCIA

5 MIESIĄC ŻYCIA

6 MIESIĄC ŻYCIA

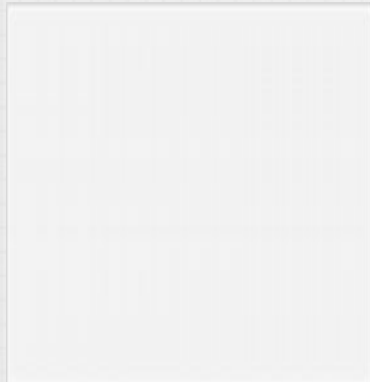
7 MIESIĄC ŻYCIA

na krótko
przejmuje swój
własny ciężar
ciała

sprężynuje

ROZWOJ FUNKCJI CHODZENIA

8 MIESIĄC ŻYCIA

9 MIESIĄC ŻYCIA

stoi trzymane
za rączki

10 MIESIĄC ŻYCIA

stoi trzymając
się mocno,
podciąga się na
meblach do
pozycji stojącej

ROZWOJ FUNKCJI CHODZENIA

11 MIESIĄC ŻYCIA

chodzi bokiem
przy meblach

12 MIESIĄC ŻYCIA

chodzi
trzymane za
rękę

ROZWÓJ FUNKCJI CHODZENIA

ZGINANIE
PROSTOWANIE

KROK 1

PEŁZANIE
CZOŁGANIE

KROK 2

RACZKOWANIE

KROK 3

ROZWÓJ FUNKCJI CHODZENIA

KŁĘKANIE
SIADANIE
PODCIĄGANIE

KROK 4

STĄPANIE
BOKIEM

KROK 5

NÓŻKA W
PRZÓD,
RĄCZKI DO
GÓRY

KROK 6

„Bez ruchu nie byłoby istnienia”

Bogdanowicz M., Kisiel B., Przasnyska M.:
*Metoda Weroniki Sherborne w terapii i wspomaganiu
rozwoju dziecka*
Warszawa 1992, s. 7

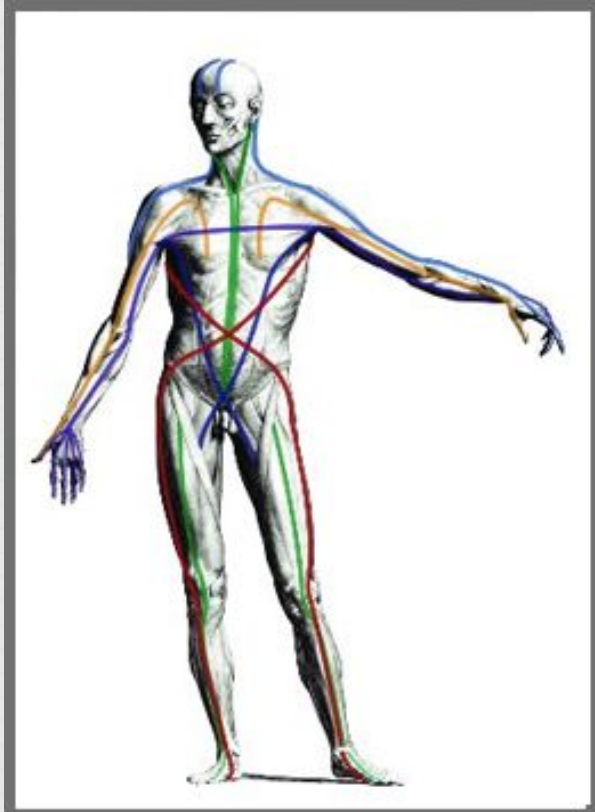
ROZWÓJ FUNKCJI CHODZENIA

MÓZG

- Mózg ludzki składa się z dwóch półkul mózgowych.
- Celem wykonywania ruchów naprzemiennych jest zintegrowanie obu półkul mózgowych. Jednoczesne ruchy prawą i lewą stroną ciała powodują, że prawa i lewa półkula mózgowa stymulowane są w tym samym momencie. Sprzyja to aktywizowaniu całego mózgu.

ROZWÓJ FUNKCJI CHODZENIA

PROBLEMY

- Według amerykańskiego pedagoga Paula Dennisona najrozmaitsze problemy, od dysleksji czy nadpobudliwości po kłopoty z koncentracją albo łapaniem piłki, to wynik złego współdziałania półkul mózgowych: lewej – logicznej i prawej – twórczej, która odpowiada za emocje.

ROZWÓJ FUNKCJI CHODZENIA

WNIOSEK:

Chodzenie potęguje myślenie! 😊

RUCHY NAPRZEMIENNE

Raczkowanie to naturalny ruch naprzemienny.

ROZWÓJ FUNKCJI CHODZENIA

Chodzenie to naturalny ruch naprzemienny

SPADEK AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ

SPADEK AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ

PREHISTORIA

zbieractwo i
myślistwo

duży wydatek
energetyczny

ewolucja
drogą doboru
naturalnego

10,000 LAT TEMU

udomowienie
zwierząt

wzrost
znaczenia
rolnictwa

1800 - 1900

rewolucja
przemysłowa

wzrost
urbanizacji

PO II WOJNIE ŚW.

transport przy
pomocy maszyn

urządzenia
oszczędzające
wysiłek

mniej
wyczerpujące
zadania
zawodowe

SPADEK AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ

1950

telewizja

1980

komputer

1990

internet

SPADEK AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ

Bezczynność jest fizjologicznie anormalna

SPADEK AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ

Codziennie angażujemy się w jeden z najbardziej ekstremalnych sportów świata:

SIEDZIMY

SPADEK AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ

Gdy się nie rozsiadamy –
mniej gadamy,
a więcej działamy

SPADEK AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ

W ruchu lepiej się myśli

SPADEK AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ

Współczesny człowiek jest
zdeterminowany, aby chodzić jak
najmniej

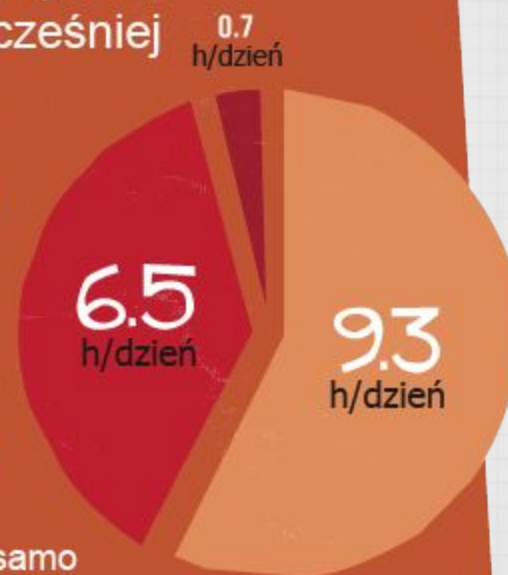

SIEDZENIE ZWIĘKSZA RYZYKO ŚMIERCI O 40%

Siedzenie więcej niż 6h dziennie sprawia,
że masz **40%** więcej szans umrzeć **15 lat** wcześniej
niż ktoś kto przesiaduje 3h dziennie.

Średnia aktywność fizyczna:
(podczas godzin czuwania)

- Siedzący
- Aktywność fizyczna o niskiej intensywności (spacer)
- Średnia i intensywna aktywność fizyczna (bieg, sport)

Badania pokazują, że samo zmniejszenie ilości czasu spędzanego w pozycji siedzącej robi różnicę.

SIEDZENIE SPRAWIA, ŻE TYJEMY

Ludzie otyli siedzą **2.5 godziny** **dziennie dłużej** niż ludzie szczupli

Pomiędzy 1980, a 2000:

- Ilość wykonywanych ćwiczeń **nie zmienił się**
- Czas spędzany w pozycji siedzącej **zwiększył się o 8%**
- Otyłość zwiększyła się **dwukrotnie**

Wydatek energetyczny podczas siedzenie jest minimalny.

JAK SIEDZENIE NISZCZY TWOJE CIAŁO

W momencie kiedy siadasz:

 Aktywność elektryczna w mięśniach nóg **wyłącza się**

 Spalanie kalorii spada do **jednej na minutę**

 Enzymy, które pomagają przy rozkładzie tłuszczu spadają o **90%**

 Po 2 godzinach: „Dobry” cholesterol spada o **20%**

 Po 24 godzinach: Skuteczność insuliny spada o **24%** a ryzyko cukrzycy wzrasta

Ludzie pracujący na **siedząco** mają **dwukrotnie** większą zapadalność na choroby układu krążenia niż ludzie pracujący na stojąco.

Jak wyjść z krzesła

Z ŻYCIEM

Dla wielu 8 godzin dziennie siedzącej pracy jest nie do uniknięcia.

Ale to dodatkowe godziny siedzenia poza pracą zmieniają poważny problem w problem śmiertelny.

Zalecane 30 minut aktywności dziennie to absolutne minimum.

Przerywaj siedzenie jak najczęściej...

Rozciąganie

Maszerowanie

Ćwiczenia

Spacer spala od 3 do 5 razy więcej kalorii niż siedzenie.
Wykorzystuj każdą szansę na spacer.

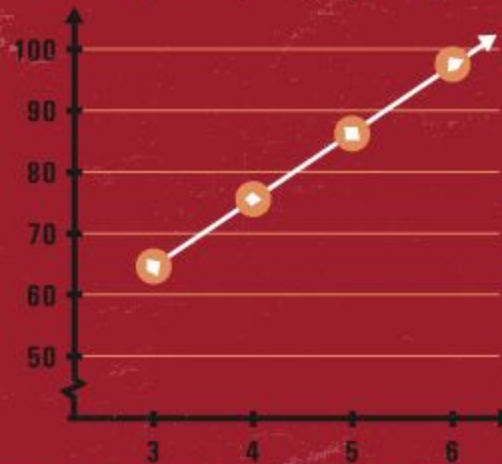
WSTAŃ Z FOTEŁA

Ludzie siedzący ponad 3h dziennie przed telewizorem mają 64% więcej szans umrzeć z powodu chorób serca

Aktywność fizyczna tych osób nie wpływa na poziom ich tkanki tłuszczowej.

Każda dodatkowa godzina przed TV = 11% wyższe ryzyko zgonu

% ZWIĘKSZENIE RYZYKA ZDROWOTENGO

GODZINY SPĘDZONE NA OGLĄDANIU TELEWIZJI (DZIENNIE)

ZRÓB WIĘCEJ...

Czas siedzenia sumuje się (siedzimy przy biurku, siedzimy w samochodach).

Wybieraj spacerowanie, rower i schody kiedy to tylko możliwe.

Postaraj się również jak najczęściej przerywać siedzenie

Siedzenie pod kątem **135°** najmniej obciąża twój kręgosłup.

**Ludzkie ciało nie zostało
stworzone do długiego
siedzenia.**

Sto lat temu kiedy ludzie mozolnie
pracowali w polach i fabrykach
otyłość właściwie nie istniała.
Czasy się zmieniły, a nasza
aktywność fizyczna spadła
Obecnie musimy dokładać
dodatkowych starań aby utrzymać
nasze ciała w zdrowiu.

Musimy obstawać przy
naszym prawie do wstawania!

SPADEK AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ: FAKTY

01. CHOROBA NIEDOKRWIENNA SERCA

Aktywność fizyczna > 2000kcal tygodniowo = zmniejszenie ryzyka zawału serca o 1/3 (Kohl 2001)

02. UDAR SERCA

Brak aktywności fizycznej odpowiedzialny za 3-krotne zwiększenie występowania udarów u mężczyzn w średnim wieku (Wannamethee i Shaper 1992)

03. POZIOM LIPIDÓW WE KRWI

Aktywność fizyczna > 1200kcal tygodniowo podnosi HDL (dobry) cholesterol i obniża LDL (zły) cholesterol przy hiperlipidemii (Kraus 2002)

SPADEK AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ: FAKTY

04. WYSOKIE CIŚNIENIE KRWI

Aktywność fizyczna normalizuje umiarkowanie podwyższone ciśnienie krwi (Fagard 2001)

05. NADWAGA I OTYŁOŚĆ

45-60 minut aktywności fizycznej zapobiega przejściu z nadwagi do otyłości (IASO 2002)

06. OSTEOPOROZA

Ćwiczenia z obciążeniem spowalniają lub/i odwracają spadek zawartości minerałów w kośćcu (Dalsky 1998) i obniżają ilość złamań osteoporotycznych (Siris 2001)

SPADEK AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ: FAKTY

07. CUKRZYCA TYPU II

Ryzyko rozwoju cukrzycy spada o 6% z każdymi 500kcal aktywności fizycznej tygodniowo

08. NOWOTWORY

Niższa śmiertelność wśród chorych aktywnych fizycznie - największy związek z rakiem piersi i prostaty (Thune 2001)

CZAS PŁYNIĘ...

Mamy obsesję panowania nad czasem

KOMFORT

Chodzenie przegrywa z transportem

PRESJA CZASU

Chodzenie jest za wolne

ZALETY

CHODZENIA

ZALETY CHODZENIA

01. ZMNIJSZA RYZYKO ZAWAŁU SERCA
02. ZMNIJSZA RYZYKO ZACHOROWANIA NA CUKRZYCĘ
03. NAJBEZPIECZNIEJA I JEDNA Z NAJBARDZIEJ NATURALNYCH FORM RUCHU
04. EFEKTYWNA DLA WSZYSTKICH GRUP WIEKOWYCH
05. POPRAWIA SAMOPOCZUCIE
06. W RZECZYWISTOŚCI JESTEŚMY STWORZENI DO DŁUGICH, REGULARNYCH SPACERÓW

ZALETY CHODZENIA

JUŻ 30 MINUTOWY ENERGETYCZNY SPACER TRZY RAZY TYGODNIOWO POWODUJE:

07. **OBNIŻENIE POZIOMU CHOLESTEROLU LDL I PODNIESIENIE POZIOMU CHOLESTEROLU HDL**

08. **POPRAWIA KRAŻENIE**

09. **WZMACNIA SERCE**

10. **POMAGA KONTROLOWAĆ WAGĘ**

11. **POMAGA WALCZYĆ ZE STRESEM I DEPRESJĄ**

12. **ROZWIJA I UTRZYMUJE LEPSZĄ KOORDYNACJĘ**

ZALETY CHODZENIA

12. ZAPOBIEGA OSTEOPOROZIE

13. OBNIŻA CIŚNIENIE KRWI

14. MOŻE ZMNIEJSZYĆ DYSKOMFORT (NP. BÓLOWY)

15. UJĘDRNIA MIĘŚNIE

16. ROZWIJA SIŁĘ, ODPORNOŚĆ I WYTRZYMAŁOŚĆ

17. SPOWALNIA PROCESY STARZENIA, UTRZYMUJĄC CIĘ W DOBREJ FORMIE

18. ZWIĘKSZA POZIOM ENERGII

ZALETY CHODZENIA

19. ZMNIĘJSZA CZĘSTOTLIWOŚĆ WYSTĘPOWANIA CHOROÓB

20. ZWIĘKSZA METABOLIZM

21. ZMNIĘJSZA BÓLE PLECÓW

22. JAKO FORMA TRANSPORTU JEST NIEPORÓWNYWALNIE KORZYSTNIEJSZY DLA ŚRODOWISKA

23. NIE WYMAGA PRAKTYCZNIE ŻADNEGO DODATKOWEGO SPRZĘTU

24. MOŻE BYĆ WYKONYWALNE NIEMAL WSZĘDZIE

25. JEST NAJLEPSZYM ĆWICZENIEM DLA MÓZGU

ODŚWIEŻ SWÓJ UMYSŁ

Charles Dickens mawiał: *Idź i bądź szczęśliwy, idź i bądź zdrowy*. Ten fenomenalny piechur, w swoich dziennikach wskazał 20-milowe przechadzki jako główne źródła inspiracji do stworzenia wątków swoich klasycznych powieści.

POBUDŹ SWOJE CIAŁO

Badania pokazują, że ludzie, którzy pokonują przynajmniej część drogi do pracy pieszo są bardziej wydajni, bardziej zadowoleni i mniej chorują.

WSKRZESZ SWOJĄ DUSZĘ

Gdy chodzimy, możemy być bardziej świadomi szczegółów wokół nas - ptaków, drzew, nieba, otaczających nas budynków i innych ludzi.

WZBOGAĆ SWOJE ŻYCIE TOWARZYSKIE

Prawdziwy urok spacerowania nie leży w samym chodzeniu, czy w scenerii ale w towarzyszącej mu paplaninie - zauważył Mark Twain.

CHODZENIE JAK DŁUGO? JAK CZĘSTO?

30 MINUT O UMIARKOWANEJ INTENSYWNOŚCI 5 RAZY W

ALBO

20 MINUT INTENSYWNYCH ĆWICZEŃ 3 RAZY W TYGODNIU

CHODZENIE

JAK DŁUGO? JAK CZĘSTO?

ZMNIEJSZENIE WYSTĘPOWANIA RAKA PIERSI I CUKRZYCY TYPU II
→ 7 GODZIN W TYGODNIU (1H / DZIENNIE)

ZMNIEJSZENIE RYZYKA CHOROBY SERCA
→ ZALEDWIE 3 GODZINY TYGODNIOWO (~30 MINUT / DZIENNIE)

PIES JEST ŚWIETNYM TRENEREM 😊

FORMY CHODZENIA

BAREFOOT

CHODZENIE

BOSO

BAREFOOT - NA BOSAKA

Przed wynalezieniem buta, ludzie mieli zdecydowanie zdrowsze stopy.

University of the Witwatersrand in Johannesburg, South Africa (RPA)

STOPA JEST DOBRA BUT JEST ZŁY

*Naturalny sposób chodzenia
jest biomechanicznie
niemożliwy dla osoby
noszącej buty*

- dr William A.
Rossi "Pediatry Management." -
1999r.

STOPA JEST DOBRA BUT JEST ZŁY

BAREFOOT

Poruszając się boszo zmuszamy do intensywniejszej pracy nie tylko mięśnie stóp, ale również podudzi, wzmacniamy też więzadła oraz stawy skokowe, kolanowe i biodrowe.

BAREFOOT

Chodzenie boso poprawia krążenie i pozwala korygować wady stóp

WSPINACZKA PO ZDROWIE

WSPINACZKA PO ZDROWIE

Naukowcy z Kanady dowiedli, że wchodzenie po schodach jest dwa razy bardziej efektywniejsze niż szybki marsz.

CHODZONA MEDYTACJA

MEDYTACJA

Jeśli możesz chodzić, to możesz medytować.

MEDYTACJA

Piesza medytacja nie jest sposobem - jest celem.

NORDIC WALKING

NORDIC WALKING

W porównaniu do zwyczajnego marszu, osoby uprawiające NORDIC WALKING w większym zakresie angażują mięśnie ciała.

Mięśnie (m.in. klatki piersiowej, tricepsy, bicepsy, ramion i brzucha) są inaczej stymulowane niż w zwykłym marszu. Prowadzi to do większego ich wzmocnienia niż przy zwyczajnym chodzeniu

NORDIC WALKING

Może być uprawiany w zasadzie przez każdego – bez względu na wiek, kondycję czy tuszę.
Nordic walking można uprawiać zarówno nad morzem, w lesie, parku czy w górach – przez cały rok.

NORDIC WALKING

01. ROZWIJA SIŁĘ I WYTRZYMAŁOŚĆ

rozwija wszystkie mięśnie kończyn dolnych, prostowników kończyn górnych, wzmacnia mięśnie tułowia, ramion i barków, zwiększa mobilność górnego odcinka kręgosłupa i łagodzi napięcia mięśniowe w okolicy barków.

02. SPALA WIĘCEJ KALORII NIŻ NORMALNE CHODZENIE

przeciętnie od 20% do 40% więcej kalorii

03. ZWIĘKSZA STABILNOŚĆ

04. NIEWIELKIE OBCIĄŻENIE STAWÓW

dlatego zalecany jest m.in. osobom otyłym

NORDIC WALKING

05. MOŻE BYĆ UPRAWIANY PRZEZ KAŻDEGO

bez względu na wiek, kondycję czy tuszę. Jednakże dobrze, jest rozpocząć uprawianie NORDIC WALKING pod okiem instruktora, który nauczy prawidłowej techniki marszu oraz pomoże dobrać odpowiednie kije

06. USPRAWNIA UKŁAD ODDECHOWY I SERCOWO-NACZYNIOWY

zwiększenie poboru tlenu przeciętnie o 20-58%

NORDIC WALKING

„W pięknych okolicznościach przyrody”

NORDIC WALKING

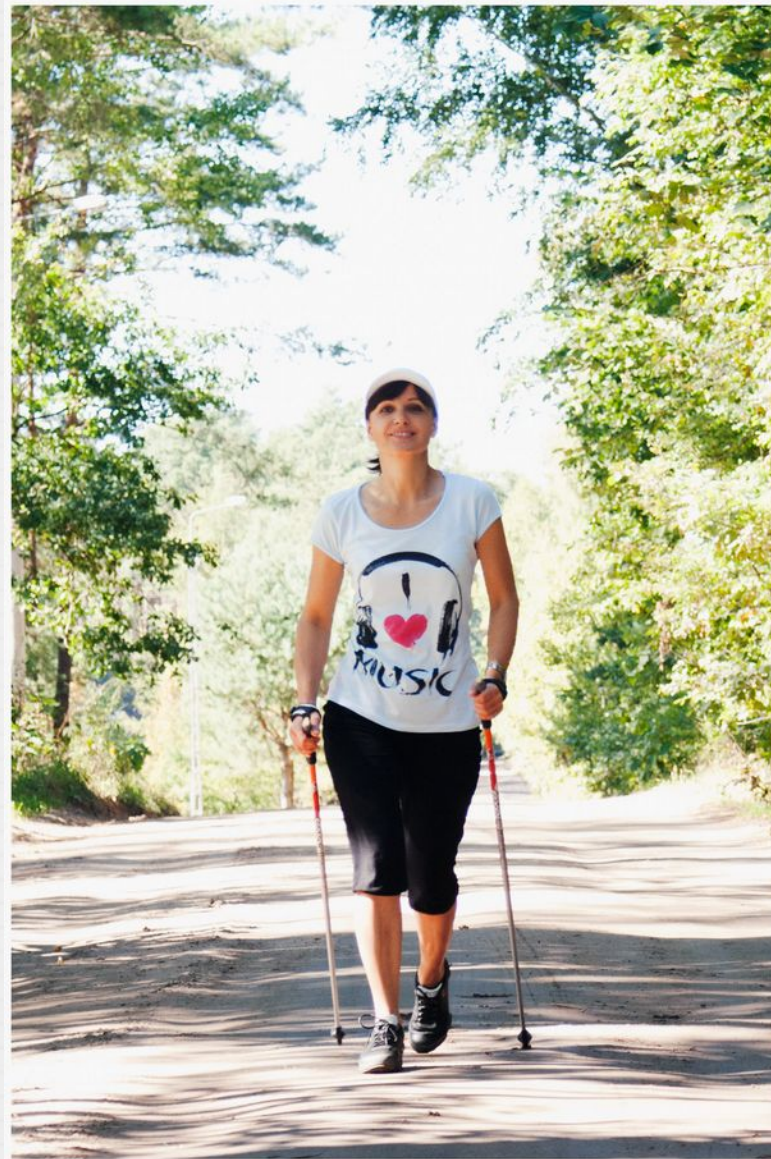
Jest niezwykle atrakcyjny 😊

DZIĘKUJĘ ZA
UWAGĘ I ...

ZAPRASZAM
NA SPACER!

ŹRÓDŁA

- <http://www.fanclub.5palcow.pl/edukacja-barefooting-a-zdrowie.php>
- <http://health.howstuffworks.com/wellness/diet-fitness/exercise/benefits-of-walking4.htm>
- <http://www.ccohs.ca/oshanswers/psychosocial/walking.html>
- <http://walking.about.com/library/weekly/aa110199.htm>
- <http://walking.about.com/cs/diabetes/a/diabetesstudies.htm>
- <http://walking.about.com/od/seniors/a/exerciselongev.htm>
- <http://bjsm.bmj.com/content/43/2/81.full>
- <http://bls.gov/tus/charts/>
- <http://ajcn.org/content/72/6/1451.full>
- <http://fitness.families.com/blog/how-many-calories-do-you-burn-while-walking>
- http://businessweek.com/magazine/content/10_19/b4177071221162.htm
- <http://nytimes.com/2011/04/17/magazine/mag-17sitting-t.html>
- <http://atvb.ahajournals.org/cgi/content/full/26/4/729>
- <http://diabetes.diabetesjournals.org/content/56/11/2655.long>
- <http://well.blogs.nytimes.com/2010/07/14/phys-ed-the-men-who-stare-at-screens/>
- http://www.cdc.gov/pdf/facts_about_obesity_in_the_united_states.pdf
- http://msnbc.msn.com/id/39523298/ns/health-mens_health/
- <http://news.bbc.co.uk/2/hi/6187080.stm>

